

Gastrostomie katheter medicatie

Ouderinstructie
Het geven van medicatie via een
gastrostomie katheter bij je kind

Gastrostomie katheter medicatie geven

Wat is Ouder- en Kind Educatie (OKE)?

Het programma Ouder- en Kind Educatie (OKE) heeft als doel ouders, jongeren en zorgprofessionals te ondersteunen in het (aan)leren van diverse verpleegtechnische handelingen. Het educatiemateriaal is ontwikkeld voor ouders/verzorgers én voor jongeren die zelfstandig een handeling willen kunnen uitvoeren. De inhoud is vastgesteld met medewerking van ouders en tieners, kinderverpleegkundigen, kinderartsen en medisch pedagogisch zorgverleners uit de academische kindercentra en (kinder)thuiszorgorganisaties.

Waarom deze ouderinstructie?

Je hebt samen met de arts en de verpleegkundige besloten om zelf je kind medicijnen te geven via de gastrostomie katheter. Deze handeling gaan wij je leren. In deze ouderinstructie geven we je informatie over alles wat er komt kijken bij het geven van medicijnen via de gastrostomie katheter. We leggen de handeling stap voor stap aan je uit. Na het lezen van deze ouderinstructie weet je hoe je de handeling moet uitvoeren. Wanneer we in de tekst spreken over je kind, bedoelen we daarmee ook het kind dat je verzorgt.

De handeling

De gastrostomie katheter is een slangetje dat rechtstreeks in de maag komt door een opening in de buikwand. Door de voedingspoort van de gastrostomie katheter, ga je de medicijnen geven. Sommige gastrostomiekatheters hebben ook een aparte medicatiepoort. In dat geval wordt deze gebruikt voor het toedienen van medicijnen.

Welke spullen heb ik nodig?

- Voorgeschreven medicijn, in vloeibare vorm of goed oplosbaar
- Spuit om medicatie op te trekken
- 2x spuit van 10 tot 30 ml met lauw kraanwater

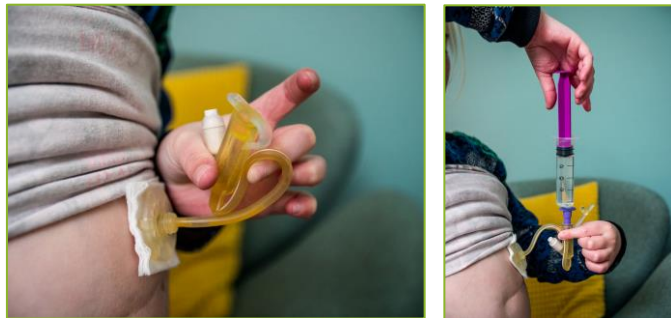
Hoe voer ik de handeling uit?

Vorbereiding

- Leg de spullen die je nodig hebt klaar op een schone plek, binnen handbereik.
- Was je handen met water en zeep en droog deze goed af, of gebruik handentalcohol.
- Controleer het medicijn op hoeveelheid en houdbaarheidsdatum.
- Trek de benodigde hoeveelheid medicijnen op in een spuitje.
- Schuif de kleding omhoog zodat de gastrostomie katheter goed zichtbaar is.

Uitvoering

- Knik de slang van de gastrostomie katheter of zet het klemmetje dicht zodat er geen medicatie of vocht uit de katheter loopt als je het afsluitdopje verwijdert.
- Verwijder het afsluitdopje van de gastrostomie katheter.
- Pak de spuit met 10 tot 30 ml water en draai deze op de slang van de gastrostomie katheter.

- Knik de katheter nu niet meer af of zet het klemmetje open.
- Spuit de gastrostomie katheter door met 10 tot 30 ml water.
- Knik de slang van de gastrostomie katheter of zet het klemmetje dicht.
- Draai de lege spuit van de gastrostomie katheter.
- Pak de spuit met medicijnen en draai deze op de slang van de gastrostomie katheter.
- Knik de katheter nu niet meer af of zet het klemmetje open.
- Spuit de medicijnen langzaam in.
- Knik de slang van de gastrostomie katheter of zet het klemmetje dicht.
- Draai de lege spuit van de gastrostomie katheter.
- Pak de spuit met 10 tot 30 ml water en draai deze op de slang van de gastrostomie katheter.
- Knik de katheter nu niet meer af of zet het klemmetje open.
- Spuit de gastrostomie katheter door met 10 tot 30 ml water. Als je nog een ander medicijn moet geven doe je dit op dezelfde manier, spuit daarna de gastrostomie katheter ook weer door met 10 tot 30 ml water.
- Knik de slang van de gastrostomie katheter of zet het klemmetje dicht.
- Draai de lege spuit van de gastrostomie katheter.
- Sluit de gastrostomie katheter af met het afsluitdopje.

Afronding

- Bespreek met je kind hoe het gegaan is. Bekijk samen of het nodig is de handeling voor de volgende keer aan te passen.
- Ruim de materialen op.
- Als de spuit binnen 8 uur nogmaals gebruikt wordt, reinig je de spuit in een sopje met afwasmiddel en leg je de stamper en huls los van elkaar te drogen op een schone doek.
- Was je handen met water en zeep en droog deze goed af, of gebruik handensalcohol.

Aandachtspunten

Hygiëne en houdbaarheid

- Als in de thuissituatie de handen worden gewassen met water en zeep dan moet hierbij gebruik worden gemaakt van zeep in een pompje en papieren handdoekjes (tissues, keukenrol). Op een stuk zeep en in stoffen handdoeken verzamelen ziektekiemen zich snel, en zijn hiermee een grote infectiebron.
- De houdbaarheid van de medicijnen staat vermeld op de verpakking.
- Controleer of de medicijnen in de koelkast of bij kamertemperatuur bewaard moeten worden
- Als je de medicijnen moet oplossen, doe dit dan altijd in water. Zorg ervoor dat je het meteen geeft als je het hebt opgelost; anders zakt de poeder naar de bodem van het spuitje en lukt het niet om alle medicijnen in te spuiten. De gastrostomie katheter kan daardoor ook verstopt raken.
- Verwissel minimaal elke 24 uur de spuiten. Verwissel de spuiten ook als deze langer dan 8 uur niet zijn gebruikt.

Hoe vaak voer ik de handeling uit?

Dit is afhankelijk van hoe vaak je medicijnen moet geven aan je kind. Bij ontslag uit het ziekenhuis krijg je een overzicht van de medicijnen die je moet geven.

Op welk moment van de dag moet ik de handeling uitvoeren?

Dit is afhankelijk van hoe vaak je medicijnen moet geven aan je kind. Probeer de medicijnen te verdelen over de dag. Als je meerdere medicijnen moet geven let er dan op of deze medicijnen wel tegelijk gegeven kunnen worden. Ook als je naast medicijnen voeding geeft aan je kind, is het belangrijk om te controleren of de medicijnen samen met de voeding gegeven mogen worden. Je bespreekt dit met de arts, de verpleegkundige of met de apotheker. Soms bepaalt de arts op welke tijden de medicatie gegeven moet worden. Dit krijg je van de arts te horen.

Wat kan er misgaan, waaraan kan ik dit zien en wat moet ik dan doen?

Verstopping van de gastrostomie katheter

- Om verstopping van de gastrostomie katheter te voorkomen spoel je de gastrostomie katheter zowel voor als na de medicijnen door met 10 tot 30 ml water. De hoeveelheid water is afhankelijk van de leeftijd van je kind en de hoeveelheid vocht die je kind mag hebben. De verpleegkundige zal je hierover advies geven.
- Bespreek met de verpleegkundige hoe bepaalde medicatie opgelost moet worden om verstopping van de sonde te voorkomen.
- Als de gastrostomie katheter niet gebruikt wordt moet deze 1 tot 2 keer per dag doorgespoeld worden met minimaal 5 ml water.
- Als de gastrostomie katheter toch verstopt raakt, probeer dan de gastrostomie katheter door te spoelen met lauw water. Probeer dit met een 5 ml spuit zodat je meer kracht kan zetten. Lukt dit niet, neem dan contact op met de behandelend arts of verpleegkundige.

Misselijkheid of braken

Het kan gebeuren dat je kind misselijk wordt nadat je de medicijnen hebt gegeven en/of dat je kind de medicijnen uitspuugt. Als dat binnen een half uur nadat je de medicijnen hebt gegeven gebeurd, mag je de medicijnen opnieuw geven. Na een half uur zijn de medicijnen opgenomen in het lichaam en hoef je niets te doen. Als je kind misselijk blijft, is het verstandig contact op te nemen met de behandelend arts.

Hoe kan ik mijn kind helpen zich prettig te voelen tijdens de handeling?

Stem je tempo af

Als je te snel handelt kan dit onrust en stress veroorzaken, als het te langzaam gaat duurt de handeling onnodig lang. Kijk goed naar je kind en waar je kind behoefte aan heeft. Je kan eventueel een pauze inlassen.

Tips voor afleiding of ontspanning

Het is belangrijk om af te stemmen op de behoeften van je kind. Sommige kinderen hebben controle nodig. Laat je kind meehelpen waar mogelijk.

Voor andere kinderen werkt afleiding goed en kunnen de volgende tips helpen:

- Zoek lichamelijk contact, bijvoorbeeld door de hand vast te houden, met een vinger op de huid te tekenen, kriebelen, blazen op de huid.
- Doe een ademhalingsoefening: haal diep adem door de neus, tel tot drie en blaas dan weer uit door de mond.
- Bekijk samen een pop-up boek of prentenboek.
- Je kan samen met je kind zingen, tellen, het alfabet op zeggen, muziek luisteren of een fantasieverhaal bedenken.
- Laat je kind een spelletje spelen op de telefoon of tablet.

Hoe blijft mijn kind vertrouwen hebben in mij als ouder?

Benoemen

Vertel aan je kind wat er gaat gebeuren en wat je gaat doen. Dit geeft veiligheid en vergroot de voorspelbaarheid. Praten op een lage toon kan een kind geruststellen en troost bieden.

Oogcontact en vriendelijke gezichtsuitdrukking

Probeer zoveel mogelijk je kind aan te kijken met een vriendelijke gezichtsuitdrukking.

Wie mag de handeling uitvoeren?

Volgens de wet is het geven van medicatie via een gastrostomie katheter een risicovolle handeling die alleen uitgevoerd mag worden door iemand die hierin getraind is. Daarom krijg je hierover informatie via deze ouderinstructie en oefen je de handeling met de verpleegkundige. Je mag de medicatie gaan geven als je je zeker genoeg voelt om dit te doen en de verpleegkundige je deskundig genoeg vindt. Het getekende certificaat is hiervoor het bewijs.

Praktische tips voor thuis

Naar opvang/school

Je kind kan naar de opvang of naar school. Het is per kind verschillend hoe dit geregeld moet worden en wie de medicijnen toe kan dienen.

Hoe plan ik de handeling in het dag en week ritme?

Dit is afhankelijk van hoe vaak er medicijnen gegeven moeten worden. Zorg ervoor dat je de tijd kan nemen om de medicijnen rustig toe te dienen.

De handeling uitvoeren op meerdere locaties

De handeling kan op elke plaats worden uitgevoerd. Zorg er altijd voor dat alle spullen aanwezig zijn. Ook nu is het belangrijk dat je kind weet wat er gaat gebeuren. Probeer ook op deze andere locaties steeds eenzelfde ruimte voor het geven van de medicijnen te gebruiken. Dit vergroot het gevoel van voorspelbaarheid, vertrouwen en veiligheid.

Welke ruimte in het huis is geschikt om handeling uit te voeren?

Het geven van medicijnen kan eigenlijk overal. Je hebt geen specifieke ruimte nodig in huis om de medicijnen toe te dienen.

Waar in het huis bewaar ik veilig de spullen?

Gebruik een vaste plek voor het bewaren van de medicijnen en het materiaal en zorg ervoor dat kinderen hier niet bij kunnen komen. Bepaalde medicijnen moeten in de koelkast bewaard worden, andere medicijnen juist bij kamertemperatuur. De medewerker van de apotheek geef je deze instructie en het staat ook vermeld op de verpakking van de medicijnen.

Iets vergeten, wat moet ik dan doen?

- Het is per medicijn verschillend wat je moet doen als je een keer een medicijn bent vergeten te geven. Je krijgt bij verstrekking van de medicijnen hierover uitleg en het staat vermeld in de bijsluiter.

- Als je de gastrostomie katheter bent vergeten door te spuiten na het geven van de medicijnen kan je dit op een later tijdstip alsnog doen.

Wie kan ik bellen als ik een vraag heb of ergens over twijfel?

Neem bij twijfels of vragen over de handeling altijd contact op met de arts of (kinderstoma) verpleegkundige. Maak bij ontslag uit het ziekenhuis of op de polikliniek afspraken met wie en hoe je contact op kan nemen.